

כל אחד והאומן שלו

כשחושבים על תופעת המסעות הרוחניים לאומן, עולה בראש תמונה של עשרות אלפי חסידי ברסלב שמתפללים, שמחים, רוקדים ושרים על קברו של הצדיק רבי נחמן מברסלב, הוא נחמן מאומן. ואולם, בשנים האחרונות התרחבה התופעה לכל גוני הקשת של

החברה הישראלית, וישראלים רבים טסים ברכבות אוויריות כדי לקיים את מצוות רבנו - להגיע ל"ציון" שלו באומן בראש השנה. מסע רוחני למקומות קבורתם של צדיקי עולם, ובעיקר של רבי נַחְמָן מְאֹמֵן

מאת: אורלי בר-קימה

התשובה, הרחמים והסליחות, כדי להתפלל ולבקש מהרב תיקון, ריפוי, עזרה, וברכה להן ולמשפחותיהן. רובן באות בקבוצות עם ליווי והדרכה של רבניות, שהן בדרך כלל נשים כריזמטיות שחזרו בתשובה ונהפכו לחסידותיו של הרבי, וכעת רואות שליחות בהבאת כמה שיותר נשים לשם, "להתחזקות" רוחנית ואולי אף דתית. הסיבה לכך שקברי צדיקים נקראים "ציון" נובעת מהאמונה שרק הגוף הפיזי מת, והנשמה, הרוח, היא נצחית. כשמדובר ב"צדיק יסוד עולם" גדול

צדיק יסוד עולם

אם תשאלו את חסידי הרב, אין כלל שאלה באשר לחשיבות הנסיעה דווקא בראש השנה, מכיוון שכך הם מגיעים ליום הדין הקדוש ביותר בשנה, יום הכיפורים, בליווי הסגור הכי טוב שיכלו לבקש לעצמם, צדיק יסוד עולם, שבעזרתו הם עוברים תהליך של זיכוך, ניקוי ותיקון הנפש. במקביל לקבוצות הגברים, מתארגנות מדי שנה קבוצות של נשים, דתיות וחילוניות, שעל פי הזמנתו של הרב מגיעות לשם לפני ראש השנה, דווקא בחודש אלול, חודש

רבי נחמן מאומן יש רק אחד, אבל לכל אחד יש חוויית האומן שלו, חשבתו בהיותו במטוס בדרכי חזרה ממסע רוחני בן חמישה ימים בחודש אלול, כשבוע לפני ראש השנה, בקברי הצדיקים וגדולי החסידות באומן ובברסלב שבאוקראינה. המסע כלל, כמובן, ביקור במקום קבורתו של רבי נחמן מאומן, ב"ציון" שלו. על פי התרשמותי, חוויית הביקור שם שונה מאוד מאדם לאדם ומקבוצה לקבוצה, כל אחד בהתאם לרמת המודעות שלו ובהתאם לכוונה שעמה הגיע.

הכרתי שם גברים ונשים שביקשו למצוא זיווג או פרנסה טובה, ובאופן מפתיע, אחרי ביקור או שניים באומן, מצאו. פגשתי גם אנשים שבאו להתפלל לרפואה שלמה, סבתא שמימשה חלום לנכד כמתנה לבר המצווה שלו וכן בוגרי סדנאות וטילולים רוחניים בעולם, שדווקא באומן, אצל הצדיקים, חוו סוג של התעלות רוחנית, הארה או אנרגיה גבוהה, ומאז מגיעים מדי שנה

להבת האש המאפיין את חסידות ברסלב. העיר נראית כאילו עצרה מלכת לפני מאה שנה. מכוניות ישנות נהפכות ברגע למוניות תמורת דולר אחד לכל כיוון נסיעה. בחלק מהרחובות הסמוכים יש התחלות בנייה ותהליכי שיפוץ של בתים ובניינים במטרה לספק מענה להמוני האנשים המבקרים את הרב. דווקא הפער החד בין התנאים הפיזיים הגשמיים הקשים ובין המהות הרוחנית העמוקה של המסע אל הרב הבהיר לי שחייב להיות במקום הזה, שהאנרגיות החיצוניות שלו קשות, משהו פנימי חזק מאוד שמושך את האנשים לשם, דבר אחר עמוק יותר, מהות רוחנית.

מרבית חברי הקבוצה המעורבת (גברים ונשים) שאליה בחרתי להצטרף למסע הזה הם דתיים ברמות שונות - מחרדים, דרך חסידים ברסבלים ודתיים לאומיים ועד לחילונית אחת כמוני. זו הייתה התנסות ייחודית וראשונית מהרבה בחינות בשבילי, לחוות שבת כהלכתה באומן בבית הארחה תהילה הצמוד ל"ציון" של רבנו - טקס הפרשת חלה שחוויתי לראשונה בחיי, קבלת שבת כהלכתה, ברכות על האוכל היהודי הכשר, הדממת טלפונים, קוד לבוש צנוע ומכבד וחיבור אנושי חם ומפתיע לאנשים חדשים, ששונים ממני כלפי חוץ, אבל דומים בלב ובמהות הפנימית. רוב הזמן באומן מוקדש לתפילות ולהרצאות מעניינות על החסידות ועל הרב ודרכו. בין לבין יש הרבה מאוד ארוחות ומעט מאוד שעות שינה, כי מי יכול לישון כשמדי לילה נערכות ב"ציון" תפילות, במיוחד באווירת קדושה וסליחות?

הרבי קרא לי

למה את נוסעת לאומן, את "מתחזקת"? זו שאלה שנשאלתי שוב ושוב בדאגה מסוימת על ידי חברים ובני משפחה, ששמעו על החלטתי לנסוע. השאלות שלהם רק שיקפו לי את סימני השאלה שהיו גם בתוכי, והחלטתי לברר אותם עם עצמי טרם נסיעתי ובמהלכה. נסעתי לשם, השנה בפעם הראשונה, כחלק ממסע הצמיחה וההתפתחות הרוחנית שלי,

רוני ונורית אילון הירש עם עדן הראל ועודד מנשה

לאחר כמה שעות של טיסה עמוסה ורועשת במיוחד, נוחתים בקייב, בירת אוקראינה, ומשם נוסעים באוטובוסים, נסיעה שנמשכת שעות על גבי שעות, עד שמגיעים לאומן בשעות הלילה, רעבים ומותשים. הלינה היא בחדרים בבתים פשוטים, שעם השנים שופצו ועברו הסבה למעין "מלונות" או בתי הארחה של שניים או שלושה כוכבים. בדרך כלל, עקב העומס בתקופת אלול ותשרי, הלינה היא עם עוד כמה אנשים בחדר. את הארוחות הכשרות מבשלות "מאמות" אוקראיניות, בהשגחתן ההדוקה של יהודיות דתיות. העיר אומן עצמה מזכירה את הסיפורים והמעשיות היהודיים על עיירות מזרח אירופיות של המאה ה-19. שילוב של פשטות ודלות ברחובות מלוכלכים ונטולי מדרכות, כבישים ישנים וסדוקים עם אוכלוסייה ענייה ברובה, שמתפרנסת בעיקר מחקלאות. ברחוב פושקינה המרכזי, שסמוך ל"ציון" של רבנו, יש שוק קטן שמלא במוכרות מבוגרות המציעות את מרכולתן. הרחובות הסמוכים ל"ציון" הומי אדם, בהם מקבצי תרומות ונדבות וחלפני כספים, ומעוטרים במסעדות עם שמות בעברית ובחנניות מזכרות שמציעות למכירה דיסקים, כיפות, תשמישי קדושה, פסלים ותכשיטים, שכולם קשורים לצדיק, ועליהם סמל

וחשוב כמו רבי נחמן, האמונה אומרת שדווקא כשהשתחרר מגופו הפיזי, בגיל 38 בעקבות מחלת השחפת, ועבר לממדים גבוהים יותר, עוצמתו הרוחנית גדלה וכעת הוא יכול לעזור ליותר אנשים ובאופן משמעותי יותר מאשר בחייו. הבטחתו לחסידיו הייתה: "מי שיבוא על קברי, ויאמר שם אלה העשרה מזמורי תהילים, וייתן פרוטה לצדקה עבורו, אפילו אם גדלו ועצמו עוונותיו וחסאיו מאוד, אשתטח לאורך ולרוחב להיטיב עמו, בפאותיו אמשכהו ואוציאהו משאל תחתיות". המשמעות של דבריו, כך מאמינים חסידיו, היא שכל מי שמגיע אליו בראש השנה, הצדיק יעזור לו "להמתיק את הדינים הרעים" שמעליו לשנה הקרובה. בעיניי, ההבטחה הזאת היא סוג של הזמנה לריסטרט אנרגטי, כמו הפעלה מחדש למחשב שלנו כשהוא תקוע. על פניו, בהיבט הארצי והפיזי, זוהי עסקה לא רעה בכלל, ואולי זוהי אחת הסיבות לנהירה של ההמונים לאומן. ואולם, על פי התרשמותי יש גם סיבות עמוקות יותר שמביאות לשם את האלפים.

מהות רוחנית עמוקה

ההגעה לקברו של הרב באומן, מלבד העלויות הכלכליות הכרוכות בה, כרוכה במאמצים ובתנאים פיזיים מאתגרים.

העיר אומן נראית כאילו עצרה מלכת לפני מאה שנה. דווקא הפער החד בין התנאים הפיזיים הגשמיים, הלא מפנקים בלשון המעטה, ובין המהות הרוחנית העמוקה של המסע אל הרב, הבהיר לי שחייב להיות במקום הזה, שהאנרגיות בו קשות מבחינה חיצונית, משהו פנימי חזק מאוד שמושך את האנשים לשם, דבר אחר עמוק יותר, מהות רוחנית

כשמדובר ב"צדיק יסוד עולם" גדול וחשוב כמו רבי נחמן, האמונה אומרת שדווקא כשהשתחרר מגופו הפיזי ועבר לממדים גבוהים יותר, עוצמתו הרוחנית גדלה באופן משמעותי. הבטחתו לחסידיו הייתה: "מי שיבוא על קברי, ויאמר שם אלה העשרה מזמורי תהילים, וייתן פרוטה לצדקה עבורו, אפילו אם גדלו ועצמו עוונותיו וחטאיו מאוד, אשתטח לאורך ולרוחב להיטיב עמו, בפאותיו אמשכהו ואוציאהו משאול תחתיות"

התחברתי לבני הזוג אילון הירש בשל הכיוון העמוק והרוחני שהציעו במסע, שאותו הגדירו "כמסע פנימה אל תוך נפשנו, שמגמתו היא התחדשות רוחנית וקבלת אור וכוח מהצדיקים, כדי להכיר את עצמנו מחדש, את עצמנו האמיתית". ואכן, במסגרת ימי המסע - תחילה בביקור ב"ציין" של הרבי באומן ובגן סופיה, ובהמשך אצל צדיקים נוספים בברסלב כגון **הבעל שם טוב הקדוש, רבי נתן מנמירוב**, תלמידו וממשיך דרכו של רבי נחמן, ו**רבי לוי יצחק מברדיצ'ב** - עזרה לי מאוד ההדרכה הרוחנית שהם נתנו בכל מקום ואפשרה לי ולאחרים להתכוונן ולדייק בכוונות ובתפילות אצל כל צדיק וצדיק. התברר כי לכל אחד מהצדיקים יש סגולות משלו, אנרגיה ייחודית שהוא מביא איתו וברכה ייחודית שאפשר לקבל ממנו. במפגשים הקבוצתיים ובארוחות המשותפות, הקשבתני גם לסיפורי נסים מעוררי השראה של נשים שנסעו לאומן

כי עכשיו הוא לא יעזוב אותך בשקט עד שתגיעי אליו", כך אמרה לי **נורית אילון הירש**, מנהלת מרכז אשירה-שמים לצמיחה רוחנית בתל אביב. את המרכז הקימה עם בעלה, **הרב רוני אילון הירש**, לאחר שחזרו יחד בתשובה לפני כ-15 שנה. בנוסף לשיעורים רוחניים שונים שמתקיימים במרכז, הם גם מובילים טיולים רוחניים לקברות צדיקים בארץ ובמזרח אירופה. חיפוש מהיר באינטרנט העלה שיש אפשרויות רבות לנסוע לאומן - לבד או עם קבוצות שונות, מעורבות - נשים וגברים - או רק של נשים, דרך מסגרות ועמותות וכן עם רבניות כגון **ימימה מזרחי, רונית ברש, מרים ארוש ונועה ירון**. בחרתי להצטרף לקבוצה מעורבת שארגן מרכז אשירה-שמים, בהנהגתם של בני הזוג אילון הירש, שאליה הצטרפו גם בני הזוג **עודד מנשה ועדן הראל**, חבריהם, שהפכו את תהליך החזרה בתשובה שלהם למופע קומי מוצלח ומשעשע.

כי הייתה שם קריאה פנימית שהקשבתני לה. סיבה נוספת היא הסקרנות הגדולה שהייתה בי ורצון לחוות ולפצח את הסוד שיש במקום הזה ובמשנתו של רבי נחמן, שגורם לרבים מכל גוני הקשת הישראלית כמעט לטוס ברכבות אוויריות צפופות, לנסוע שעות באוטובוסים ישנים, לישון במקומות צפופים ולא נוחים, והכול כדי להיות קרובים אליו. הציעו לי כמה פעמים בעבר לנסוע לאומן, ותמיד ביטלתי או "נפנפתי" את הרעיון. עם זאת, כשחברה הציעה לי שניסע לשם שתינו השנה, שמעתי זאת ממקום אחר בתוכי, פתוח ומוכן יותר להקשיב. באותו לילה, התקשיתי להירדם בשל זרם בלתי פוסק של מחשבות והרהורים. באופן מפתיע, כשכבר הצלחתי לישון, היה לי מעין חלום מוזר, ובו הרבי בכבודו ובעצמו בא אליי לביקור קצר, לחש לי באוזן והזמין אותי לבוא אליו השנה. התעוררתי מהחלום נרגשת ועם דפיקות לב מואצות. "אם הרבי קרא לך, את חייבת לנסוע אליו,"

האלה יש איזושהי מהות ייחודית, שאפשר לחוש בה ב"ציון" שלהם. הרבי נחמן, למשל, נחשב ל"פסיכולוג" ואצלו אפשר לעבור מעין מירוק פנימי של הנשמה שלנו במטרה לטהר אותה, להשתחרר מהדברים שתוקעים אותה ולתקן אותה בעולמות עליונים. שני המנהגים והמצוות העיקריים שמקיימים הנוסעים לאומן הם אמירת התיקון הכללי ועשיית התשליך, המנהג להגיע בראש השנה למקור מים ו"לרוקן מהכיסים את החטאים", שעושים החסידים בצוותא באגם הסמוך לאומן. ואולם, אין ספק שהמצווה המרכזית שאותה ביקש הרב מחסידיו לקיים היא "להיות בשמחה תמיד", ואכן בכל הזדמנות שומעים ברחבי אומן אנשים ששרים שירי הלל לאלוהים ולרבנו אגב ריקודים שמחים ברחובות.

התבודדות בגן סופיה

"העבודה שמציע לנו הרבי נחמן היא עבודת הלב", מסביר הרב אילון הירש, החמוש בגיטרה כמעט באופן קבוע. "אלוהים רוצה שנפתח את הלב שלנו מכיוון שלא מספיק לדעת בשכל. אנחנו צריכים להפוך את התובנות שלנו לדרך חיים, להרגיש אותן בחיינו". כדי ליצור את הגשר מהשכל אל הלב, הציע רבי נחמן לחסידיו את עבודת ההתבודדות. הרב אילון הירש הזמין אותנו לתרגל זאת בגן סופיה, פארק יפהפה שמקיף אגם מקסים, שבין עצי נהגו הרב וחסידיו להתבודד. "משמעות ההתבודדות", הוא הסביר, "היא לעזור לנו לבטל את עצמנו לגמרי, את הייחודיות שלנו, כדי להידבק בשורש שלו ולהיכלל באינסוף". לדבריו, הרבי נחמן נחשב עוד בתקופתו לרב אלטרנטיבי מכיוון שאמר שלכל אדם יש חיבור ישיר עם הבורא על ידי דיבור ישיר מהלב, גם אם הוא אינו מקיים מצוות ולומד תורה. לכן, הביא על עצמו הרבי התנגדות עזה מצד רבנים. "ואולם, זוהי מהות החסידות הברסלבית, שאומרת שלכל אחד יש כוחות מיוחדים משלו, וכדי להכיר בהם אנחנו צריכים להביא את עצמנו למצב של איידיעה, של ריק, של כלום. זוהי דרגה

במתרחש מתוך רצון לפצח את הסוד שלו. למדתי כי לכל אחד יש הדרך שלו לתקשר עם הצדיק ולקבל את הדרוש לו. מכיוון שהפרדה ב"ציון" בין גברים לנשים מוחלטת, אתאר רק את מה שהיה בצד הנשי, שאליו נכנסים כמובן בלבוש צנוע בלבד. הדבר הראשון שהרגשתי הוא פער עצום בין קדושת המקום לדלות ולהזנחה הפיזיות שלו - ה"בודקה" של המאבטח האוקראיני בכניסה, ארון פח חלוד שבו מדליקים את הנרות בכניסה למתחם, הקירות המתקלפים, הווילונות הישנים וחוסר הניקיון הכללי. לעומת זאת, יש חלון מואר שמאחוריו נמצא הכיסא של הרב, שעליו נוהגים לשים את המעטפות עם הכספים ל"פדיון נפש"; ארונות עמוסי ספרי קודש וסידורי תפילה; קופות צדקה גדושות בכל פינה; ובעיקר הרגשה של אחווה נשית ואווירת קדושה שמרחפת בין הנשים כשהן קוראות יחד את התיקון או מתפללות כל אחת בדרכה. היו נשים שצעקו בקול רם, נשכבו על הרצפה והתחננו לרבי שיעזור להן; היו שישבו בשקט וקראו מסידורי התפילה הרבים שנמצאים שם; חלקן השתטחו למשך שעה ארוכה כשהן משעינות את ראשן וגופן על הקבר וממלמלות בשקט תפילות; וחלקן רק הניחו את ידן השמאלית, הקרובה ללב, על הקבר, ושוחחו איתו בשקט וברוגע; נשים מסוימות שרו שירי הלל לצדיק ולאלוהים וסחפו אחריהן עוד נשים; ואחרות ישבו על הספסלים שלמולו בעיניים עצומות, במעין מדיטציה. כאמור, לכל אחד מהצדיקים וגדולי הדור

לאחר שנות עקרות רבות וזכו לפרי בטן, והגיעו כעת בהיריון או עם תינוק קטן כדי להודות לרב. הכרתי שם גברים ונשים שביקשו למצוא זיווג או פרנסה טובה, ובאופן מפתיע, אחרי ביקור או שניים באומן, מצאו. פגשתי גם אנשים שבאו להתפלל להחלמה פיזית שלהם או לרפואה שלמה לקרוב משפחה אהוב, סבתא שמימשה חלום לנכד, שביקש להגיע לאומן כמתנה לבר המצווה שלו, וכן בוגרי סדנאות וטילים רוחניים בעולם, שדווקא באומן, אצל הצדיקים, חוו "אורות", סוג של התעלות רוחנית, הארה או אנרגיה גבוהה, ומאז מגיעים מדי שנה כדי לחוות זאת שוב ולשמור את התדר הגבוה.

למה דווקא לאומן

כל אחד, כאמור, מגיע לאומן מהסיבה הפרטית שלו וחווה את חוויית האומן שלו. אני לא באתי לאומן עם אג'נדה מסודרת או לשם מטרה מיוחדת, חוץ מהרצון לחוות את האנרגיה שם ולהעמיק את החיבור שלי לעצמי ולבורא עולם. כמובן שכמו כולם, התפללתי מעל הקבר, נתתי צדקה וקראתי את התיקון הכללי, עשרה פסוקים שהרב בחר מספר תהלים וביקש לקרוא אותם בסדר מסוים שהוא קבע לנכון מעל קברו. פסוקים אלה בעיניי הם הדרך של הרב לגלות לנו את "הקוד הסודי", כדי לעזור לנו לפתוח את הכספת או את הערוץ, שיאפשרו לנו לתקשר איתו ולהתחבר אליו ישירות. שהייתי בתוך ה"ציון" של הרב כמה ימים ולילות, הן בתוך החוויה של עצמי והן, לרגעים מסוימים, גם כמתבוננת מהצד

לכל אחד מהצדיקים יש איזושהי מהות ייחודית, שאפשר לחוש בה ב"ציון" שלהם. רבי נחמן, למשל, נחשב ל"פסיכולוג" ואצלו אפשר לעבור מעין מירוק פנימי של הנשמה שלנו במטרה לטהר אותה ולתקן אותה בעולמות עליונים. שני המנהגים והמצוות העיקריים שמקיימים הנוסעים לאומן הם אמירת התיקון הכללי ועשיית התשליך. ואולם, המצווה המרכזית שאותה ביקש הרב לקיים היא "להיות בשמחה תמיד"

ארון להדלקת נרות בצד הנשי של הציון באומן

השתטחות על הקבר של רבי נחמן באומן

קברו של הבעל שם טוב

להיות תמיד בשמחה

חוץ משעה ביום שעלינו להקדיש להתבודדות, ביתר 23 השעות ביממה הרבי מבקש מאיתנו "להיות בשמחה" ולהכניס יותר קלילות לחיינו. זהו אחד הדברים המהותיים בתורתו של רבי נחמן, ואפשר להבינו בכמה רמות. לדברי הרב אילון הירש, הרב ממליץ אפילו להשתטות כדי להיות בשמחה, וזוהי הסיבה שרואים את חסידי ברסלב קופצים, רוקדים ומשתטים. למה חשוב להיות בשמחה? כי על פי רבנו אין דבר שמרחיק יותר מאלוהים מאשר עצבות,

בת ארבעה שלבים:

להתחיל את השיחה עם אלוהים בוודוי, לספר לו על כל מה שעובר לנו בראש ובלב; להודות לו על כל הטוב שכבר קיים בחיינו; לעשות "תשובה" - כלומר לבחור משהו שלא היינו בו בסדר ולבקש מאלוהים סליחה; ורק אז, בשלב הרביעי והאחרון, אפשר לבקש מאלוהים בקשות. "על ידי כך", הוא מבהיר, "אנחנו מתבוננים פנימה לתוך עצמנו כדי להתוודע לחלק עמוק בתוכנו, חלק אלוקה ממעל, החלק האלוהי שבנו, שהוא אחד עם השם יתברך."

שהיא מעל לשכל, לחלק הפנימי והעמוק יותר שלנו, למקום הגבוה ביותר שאנחנו יכולים להגיע אליו."

הדרך לעשות זאת היא ללכת בטבע, בין העצים, לעצום עיניים ולא לחשוב על שום דבר, ולהרגיש בלב את האחדות שלנו עם אלוהים. לאחר מכן אפשר להתחיל לדבר איתו כמו עם חבר טוב ואהוב בכל יום במשך שעה לפחות. אם זה קשה, גם כמה דקות ביום הן התחלה נפלאה.

מכיוון שאיננו מורגלים בכך, הרב אילון הירש ממליץ להתאמן באמצעות טכניקה

התבודדות בגן סופיה

לתקן את חטא האדם הקדמון שחטא אדם וחוה, שבו חווה אכלה מהתפוח, מעץ הדעת, וכך הכניסו את "הנחש", את השיפוטיות של טוב ורע. כך, ממצב של גן עדן, שבו היה לו הכול ובשפע, נפל האדם למצב של חוסר, התרחק מאלוהים והוא אינו מסופק עוד. הנפש שלנו נפלה למצב של תאוות ובהמיות העיניים והגוף. "התפקיד שלנו הוא לתקן את חטא האדם הראשון, לא על ידי התנזרות מהעולם ועשיית מדיטציות בבדידות, אלא על ידי קידוש עץ הדעת. כלומר, עלינו לקחת את החסרונות שלנו ולקדש אותם בחיים הנוכחיים שלנו - לאכול מזון ולברך עליו, להיות כל הזמן במודעות ולבחור במה שמביא לנו תענוג מהצד של הקדושה". לדבריה, כדי שהרב יוכל לעזור לנו, צריך לבוא אליו מתוך כניעה והתמסרות, אחרת נצטרך להיכנע בדרכים קשות, באמצעות מחלות, קשיים ואתגרים. "כל הקשיים נועדו לזכך אותנו, לבחון עד כמה אנחנו מתאמצים להגיע לרב לאומן, לעבוד על המידות שלנו, למצוא מחדש את עצמנו ולבצע את השליחות שלנו כאן. ואולם, כדי לעשות זאת, הרב רוצה שניציג בפניו את כל הצללים שלנו, שנתוודה קודם כול על המקומות החשוכים שלנו, שבהם טעינו, שפטנו ולא היינו במיטבנו. הוא רוצה את האמת, כי רק דרכה אפשר להביא את החושך אל האור, לנקות, לטהר ולהאיר את נשמתנו. הוא מבקש מאיתנו לבוא בכוונה טהורה, שנאפשר לו להיכנס במעין 'עיבור' לתוך

את הפוטנציאל שלנו, אבל איננו יודעים מהו כי אלה חלקי הנשמה שאבדו לנו. לכן, אנשים באים אל רבי נחמן כדי שהוא יזכיר לנו מי אנחנו ומהי תכלית הנשמה שלנו. "דע, שצריך לנסוע ל'צדיק' לחזור על אבדתנו, כי קודם שיוצא האדם לאוויר העולם מלמדים אותו כל מה שצריך לעשות ולעבוד ולהשיג בזה העולם. מכיוון שיצא לאוויר העולם, מיד נשכח מאיתו והשכחה היא בבחינת אבדה. וצריך לחזור ולבקש אבדתנו, והאבדה שלו היא אצל הצדיק" (מתוך ליקוטי מוהר"ן). מעשייה אחרת בשם "אבדת בת מלך" מספרת על מלך שהיו לו שישה בנים ובת אחת, שאותה אהב יותר מכול. יום אחד, יצא מפיו המשפט "שהלא טוב ייקח אותך", ולמחרת היא נעלמה. המלך הוא ריבונו של עולם ובת המלך היא הנשמה של כל אחד מאיתנו, שנזרקת למקום לא טוב. על פי חסידי רבנו, המפתח למציאת חלקי הנשמה האבודים שלנו נמצא אצלו. הוא הצדיק שיכול לעזור לנו לדייק את התיקון שלנו, לאסוף בחזרה את הניצוצות שלנו ולהכיר את עצמנו ואת תפקידנו בעולם. תארו לכם עולם כזה שבו כל אחד יודע מיהו, מהי מהות הנשמה שלו ומהי שליחותו בעולם ומבצע אותה; האם אלה לא ימות המשיח?

האחרונים לביאת המשיח אילון הירש מבהירה כי "כולנו אמורים

ולכן עלינו להיות שמחים ולהתנהג כאילו "אין ייאוש בעולם כלל". מעבר למעטה החיצוני שכל מי שמגיע לאומן חווה, יש גם צד עמוק ונסתר בתורתו של רבי נחמן, שאותו הוא לימד גם באמצעות "תורות" ועצות וסיפורי מעשיות ואגדות. הסמל של חסידות ברסלב הוא "האש שלי". הוא מדגיש את החשיבות שרבנו רואה בחיים מתוך התלהבות, רצון ותשוקה במטרה להגיע למצב של "ביאת משיח". את העצות השימושיות לחיים שרבי נחמן נתן לחסידיו ליקט וכתב ישירות מפיו תלמידו הנאמן וממשיך דרכו - רבי נתן, שפרסם אותן באישורו בספר ליקוטי מוהר"ן (מורנו הרבי נחמן). את ה"תורות" הגבוהות מדי והקשות להסבר הוא הליבש בסיפורי מעשיות, שאוגרים בתוכם סודות עצומים מהקבלה ומהזוהר, והם נאספו לספר מעשיות ומשלים. אחד הסיפורים שלמדנו שם מסביר את הסיבה העמוקה הפנימית שבעטיה אנשים מגיעים לאומן, גם אם הם אינם מודעים לכך. סיבה זו מסתתרת בכמה "תורות" ומעשיות של הרב. כל אחד מאיתנו, בהיותו עובר ברחם אמו, לומד במשך תשעה חודשים את כל הידע והכלים שהוא צריך כדי לדעת מיהו וכיצד למלא את תפקידו בעולם. ואולם, עם יציאתנו לעולם, המלאך סותר על פינו ואנחנו שוכחים את כל הידע הזה. לכן, אנחנו מסתובבים בעולם חסרי אוניס ומחפשים את עצמנו ואת הייעוד שלנו. יש בנו כמיהה ורצון פנימי למלא

נורית אילון הירש: "התפקיד שלנו הוא לתקן את חטא האדם הראשון, לא על ידי התנזרות מהעולם ועשיית מדיטציות בבדידות, אלא על ידי קידוש עץ הדעת. כלומר, עלינו לקחת את החסרונות שלנו ולקדש אותם בחיים הנוכחיים שלנו - לאכול מזון ולברך עליו, להיות כל הזמן במודעות ולבחור במה שמביא לנו תענוג מהצד של הקדושה"

קברו של הבעל שם טוב

בבית הכנסת העתיק ששוחזר, הייתה אווירה רכה ונעימה בזמן התפילה. לילה שלם ישבתי ליד הקבר של הבעל שם טוב, באווירה שקטה ורגועה, בלי שאף אחד צעק או בכה. כל אחד היה בתוך עצמו והתפלל או ישב בשקט. הרגשתי חיבור לאנרגיית חסד, נכנסתי סוף-סוף לשקט פנימי והרגשתי שהנשמה שלי הגיעה לסוג של "בית הבראה לנשמות"

נשמתנו כדי לתקן אותה". כדי להמחיש מהי התעברות עם הצדיק, היא מביאה מטפורה יפה מעולם המחשבים. "כשהמחשב שלנו מתקלקל, אנחנו מצלצלים לתמיכה. כדי שהם יוכלו לבדוק מה הבעיה במחשב ולתקן אותו מרחוק, הם שולחים לנו לינק, שאנחנו צריכים לחוץ עליו כדי שיוכלו להשתלט על המחשב שלנו ולעשות את מה שצריך בפנים כדי לתקן אותו". כך הרב יכול לעזור לנו להתעלות ולהיכנס לעולם הרוחני העליון, אבל קודם אנחנו צריכים לחוץ על הלינק ולאפשר לו את הגישה. באחת ההרצאות שלה, ציינה אילון הירש כי על פי תורתו של רבנו, אנחנו שייכים לדור האחרון, דור "עקבתא דמשיחא". זהו דור שיש לו "קליפות קשות מאוד" מכיוון שהוא חסום רגשית וסובל ממצוקות נפשיות, מריקות, מלחצים, מחוסר חיות ומחוסר אונים. "הדור הזה התרחק מאוד מאלוהים ונפל למקומות הכי נמוכים, ולכן הוא נמצא בחושך מוחלט. ואולם, רבי נחמן, בהיותו צדיק יסוד עולם, כלומר נשמה שלא התקלקלה ולא חטאה את חטא האדם הראשון, אומר שהוא יכול לעזור לדור הזה לצאת מהמקום הנמוך הזה, להתעלות ולהביא לעולם את תודעת המשיח. לכן, הוא דורש מאיתנו לא להתייאש, מכיוון שהייאוש בעיני רבנו הוא הדבר המסוכן ביותר. במקום להתייאש, עלינו להתרומם, לשנות את המידות שלנו ואת

הגישה שלנו לחיוביות, ולכן חשובה גם מצוות השמחה."

בית הבראה לנשמות

בהמשך המסע ביקרנו אצל הבעל שם טוב הקדוש, אבי סבתו של רבי נחמן, שנחשב למייסדה ולמחוללה של תורת החסידות במזרח אירופה. ה"ציון" שלו הוא בעיירה ברסלב, בלב בית קברות יהודי. דווקא שם, שלא כמו האנרגיות הקשות שהרגשתי באומן, היה שינוי באוויר והאווירה בתוך הקבוצה השתפרה. "באתי לעולם הזה להראות דרך אחרת, והדרך היא שיראה האדם להמשיך על עצמו שלושה דברים הללו: אהבת השם, אהבת ישראל ואהבת התורה, ואין צריך לעשות סיגופים", אמר הבעל שם טוב, וזה כבר גרם לי לחבב אותו. אומרים כי נשמתו של הבעל שם טוב ירדה לעולם כדי לעזור את עם ישראל ממצב של "עילפון" גשמי ורוחני ושהנסים שעשה היו לשם דבר. מבחינתי התרחש "נס" כבר ברגע שהאוטובוס שלנו נכנס לעיירה המטופחת והנקייה לעומת אומן, אחרי יום שלם של נסיעה מפרכת. בבית הכנסת העתיק, ששוחזר בהתאם למקור שנשרף, שררו אווירה רכה ונעימה ותחושת שמחה ותקווה. לילה שלם ישבתי ליד קברו של הבעל שם טוב, באווירה שקטה ורגועה, בלי שאף אחד צעק או בכה. כל אחד היה בתוך עצמו והתפלל או ישב בשקט. הרגשתי חיבור לאנרגיית חסד, נכנסתי

סוף-סוף לשקט פנימי והרגשתי שהנשמה שלי הגיעה לסוג של "בית הבראה לנשמות". ביום האחרון, הגענו גם ל"ציון" של הרב לוי יצחק מברדיצ'ב, שהתפרסם כמליץ יושר המלמד תמיד זכות על עם ישראל. הרב לוי יצחק היה ידוע כרופא הנשמות הגדול שתפילתו אינה שבה ריקם וכאדם שענוותו לא ידעה גבול. המתנה שהוא נותן לבאים ל"ציון" שלו היא היכולת ללמוד לראות בעין טובה את האחרים ולאמץ זאת כגישה חיובית לחיים. ערכנו תפילה מיוחדת ומרגשת לשלום המדינה ולרפיפו של האזור שלנו. אחד הדברים שהוצע לנו לעשות ליד קברו היה לחשוב על אדם שאיננו מחבבים, ובאמצעות בקשה והתחברות לאנרגיה של הרב לראות בו לפחות משהו אחד טוב. התרגיל הזה היה משמעותי מאוד בשבילי, והצלחתי לרפא באמצעותו מערכת יחסים ישנה וכואבת. מדוע קרא לי הצדיק לבוא אליו דווקא השנה? מה ישתנה בחיי ובחיי כל האנשים שהגיעו השנה לאומן? איני יודעת עדיין, ואני שמחה על כך. אני משאירה את השאלות האלה פתוחות, בידיעה עמוקה שהתשובות עליהן כבר קיימות בתוכי בלא מודע, והן כנראה יתגלו לי בדרך ובזמן שאלוהים יבחר להראות לי אותן. אמנם לא חזרתי בתשובה, אבל מאז שחזרתי אני חשה הרבה יותר שקט פנימי ואני חשה הכרת תודה עמוקה על המסע המיוחד הזה שזכיתי לחוות.